Torah Studies

SHEMOT

ME OR WE?

Is There Space for Both?

PARSHAH OVERVIEW

Shemot

The Children of Israel multiply in Egypt. Threatened by their growing numbers, Pharaoh enslaves them and orders the Hebrew midwives, Shifrah and Pu'ah, to kill all male babies at birth. When they do not comply, he commands his people to cast the Hebrew babies into the Nile.

A child is born to Jochebed, the daughter of Levi, and her husband, Amram. This baby is placed in a basket on the river, while the baby's sister, Miriam, stands watch from afar. Pharaoh's daughter discovers the boy, raises him as her son, and names him Moses.

As a young man, Moses leaves the palace and discovers the hardship of his people. He sees an Egyptian beating a Hebrew and kills the Egyptian. The next day, he sees two Jews fighting; when he admonishes them, they reveal his deed of the previous day, and Moses is forced to flee to Midian. There, he rescues Jethro's daughters, marries one of them (Zipporah), and becomes a shepherd of his father-in-law's flocks.

G d appears to Moses in a burning bush at the foot of Mount Sinai and instructs him to go to Pharaoh and demand, "Let My people go, so that they may serve Me." Moses's brother, Aaron, is appointed to serve as his spokesman. In Egypt, Moses and Aaron assemble the elders of Israel to tell them that the time of their redemption has come. The people believe them, but Pharaoh refuses to let them go and even intensifies the suffering of Israel.

Moses returns to G d to protest, "Why have You done evil to this people?" G d promises that their redemption is close at hand.

TEXT 1

Exodus 5:4

לָמָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן תַּפְרִיעוּ אֶת הָעָם מִמַּעֲשָׂיו, לְכוּ לְסִבְלֹתֵיכֶם:

Why, Moses and Aaron, do you disturb the people? Return to your labors.

QUESTION

Moses and Aaron belonged to the tribe of Levi, and the Levites were not enslaved in Egypt. To what labor, then, did Pharaoh dispatch them?

TEXT 2A

Rabbi Chezkiah ben Mano'ach, Chizkuni, *ad loc.*

כששעבדו מצרים בישראל, מתחילה היה פרעה משעבד עצמו עמהם כדי שיתאמצו במלאכה . . . באותה שעה נזכר שבטו של לוי מה שצוה יעקב בשעת פטירתו - שלא ישאהו לוי לפי שהיה עתיד לשאת את ארון הקודש, ולא רצה לשעבד את עצמו ולא הכריחם פרעה.

מיום ההוא והלאה הוקבע להיות משועבד כל מי ששעבד עצמו.

When the Egyptians first compelled the Jews to work for them, Pharaoh worked alongside them so they would be motivated to work hard. . . . The tribe of Levi recalled that Jacob had forbidden his son Levi to carry his casket at his funeral because Levi's sons would one day carry the holy ark. The Levites, therefore, refused to submit to Egypt, and Pharaoh did not compel them.

[It turned out that] only those who chose to be subjugated that first day remained in bondage.

TEXT 2B

Nachmanides, ad loc.

ומנהג בכל עם להיות להם חכמים מורי תורתם, ולכן הניח להם פרעה שבט לוי שהיו חכמיהם וזקניהם.

והכל סיבה מאת ה׳.

It is the custom of every nation to have wise people who preserve and pass on the [nation's] heritage. Pharaoh released the tribe of Levi from bondage so they could serve as the wise men and elders of the people.

And this was all orchestrated by G-d in Heaven.

G-d wanted the tribe of Levi to keep the spark of Judaism alive and to give birth to the select Jews that would lead the people out of Egypt, namely, Moses, Aaron, and Miriam.

TEXT 3

Rashi, Exodus 5:4

לכו למלאכתכם שיש לכם לעשות בבתיכם, אבל מלאכת שעבוד מצרים לא היתה על שבטו של לוי.

ותדע לך שהרי משה ואהרן יוצאים ובאים שלא ברשות.

Go to your labors that await you in your homes. But the tribe of Levi was exempt from bondage.

The proof is that Moses and Aaron came in and out of the palace at will.

TEXT 4

Rabbi Bachya ben Asher ibn Halawa, ad loc.

ובמדרש: "אמר רבי יהושע בן לוי: שבטו של לוי פנוי היה מעבודת פרך".

אמר להם פרעה: "בשביל שאתם פנוים אתם אומרים נלכה נזבחה לאלוקינו. לכו לסבלותיכם לישראל".

In the Midrash: Rabbi Yehoshua the son of Levi said, “The tribe of Levi was exempt from backbreaking labor.”

Pharaoh said to Moses and Aaron, “You propose to leave Egypt and go worship your G-d because you have too much time on your hands. [Therefore,] go join the rest of the Jews in slave labor.”

QUESTION

When it comes to real life, we can’t choose both options at the same time. We can’t choose to focus only on ourselves and also only on the community. So, which should we choose?

Pharaoh was telling Moses to choose his lane in a different sense. You are either in your world, the world of the dreamer and believer, or in the real world. Choose your world because you can’t have both.

TEXT 5

The Rebbe, Rabbi Menachem Mendel Schneerson, Likutei Sichot *16, p. 29*

פרעה איז אליין געווען א חכם גדול. די טענה פון פרעה איז געווען א טענה וואס האט אן ארט אין שכל העולם.

על פי טבע האבן אידן זיך ניט געקענט באפרייען פון גלות מצרים, כמאמר רבותינו ז״ל, אז "לא היה עבד יכול לברוח ממצרים" (מכילתא, שמות יח, יא). נאכמער, דאס איז געווען מתאים מיט דעם סדר ההנהגה מלמעלה, ווייל דעם אויבערשטענ'ס גזירה פון גלות מצרים איז געווען אויף "ארבע מאות שנה".

און דאס האט פרעה גע'טענה'ט: וואס גייט איר משנה זיין טבע און דעם אויבערשטנ'ס דרכים? "לכו לסבלותיכם" (שמות ה, ד) - גייט לערנען . . . תורה, און לאזט אידן פירן זיך ווי עס פאדערט זיך מצד דעם סדר הנהגת העולם.

Pharaoh was a very wise man, and he had a strong logical argument.

By every natural consideration, the Jews had no hope of being liberated from Egypt. As our sages stated, “No slave could escape from Egypt” (Mechilta, Exodus 18:11). Moreover, this state of bondage was also consistent with G-d’s Heavenly decree. For G-d had decreed that the Jews would remain in Egypt for 400 years [and only 210 years had elapsed].

This was Pharaoh’s argument. “Why do you set out to change both nature and G-d’s wishes? Go to your labor: go study Torah and let the question of Jewish bondage be resolved by the world’s natural pattern.”

Moses rejected this divide. “G-d’s word,” said Moses, “is reality. There aren’t two worlds, G-d and reality. There is only one world, though they look different on the surface.”

TEXT 6A

Zohar, Vol. 2, p. 11B

"וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן, וַתֵּרֶא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא".

מַאי כִּי טוֹב הוּא?

אָמַר רַבִּי חִיָּיא: דְּאִתְיְלִיד מָהוּל . . .

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר: נְהִירוּ דִּשְׁכִינְתָּא דְּנָהִיר בֵּיהּ חָמָאת,
דִּבְשַׁעֲתָא דְּאִתְיְלִיד אִתְמַלְיָא כָּל בֵּיתָא נְהוֹרָא.

“And the woman conceived and gave birth to a son. And she saw that he was good” (Exodus 2:2).

What was good about him?

Rabbi Chiya said, “He was born circumcised. . . .”

Rabbi Yosei said, “She saw the light of G-d in him. The moment he was born, the entire house filled with light.”

TEXT 6B

The Rebbe, Rabbi Menachem Mendel Schneerson, Likutei Sichot *16, pp. 26–27*

בנוגע די מעלות ומדריגות פון משה געפינט מען צוויי ענינים: א) זיין מעלה ושלימות בנוגע לעצמו, ער איז געווען דער "נבחר מכל מין האדם", העכער אינגאנצן פאר וועלט, און כל כולו דבוק ומיוחד מיט אלוקות. ב) זיין שלימות אלס "רועה", וואס ער האט ממשיך און משפיע געווען אלע ענינים גשמיים ורוחניים צו אידן, און דורך זיי לכל העולם כולו. [וואס דאס איז פארבונדן, בכלל, מיט א תנועה פון ירידה פון זיין מעמד ומצב נעלה וואס איז העכער פון וועלט.]און די ביידע סוגי מעלות זיינען ביי אים געווען תיכף משנולד . . . נולד מהול ווייזט אויף זיין אייגענער מעלה ושלימות, ובאופן פון העכער פון וועלט, וואס דאס איז דער ענין פון נולד מהול (ניט כסדר טבע העולם), אז ביי אים לייכט בגלוי דער נפש האלוקית ווי ער איז אן דער ערלה און דעם העלם פון יצר הרע. און דאס וואס "נהירו דשכינתא דנהיר ביה כו' אתמליא כל ביתא", איז די מעלה ושלימות פון זיין השפעה והארה צו אידן (און וועלט).

We find that Moses excelled in two areas: (A) He was superior and perfect. The fact that G-d chose him from all of humanity indicates that he was spiritually exalted—he was above worldliness and completely attached to G-d. (B) He had achieved perfection as a shepherd. He provided for every material and spiritual need of the Jewish people, and through them, to the world at large. [The first highlights his transcendence, while] the latter indicates his willingness to descend from his trancendent state. Both of these traits were in him immediately upon birth: Being born circumcised speaks to his personal perfection and transcendence. Such births are not natural. [It tells us that] he was completely irradiated by his G-dly soul without the hindrance of a foreskin or evil inclination. The fact that G-d's light filled the house upon his birth indicated that he would share his rare light and teachings with the Jews in particular and with the world at large.

Being connected with G-d and having a compelling pragmatic message for real life are both encapsulated in one word: good. Both are part of the good G-d.

TEXT 7

Rashi, Exodus 2:11

"ויגדל משה". והלא כבר כתיב "ויגדל הילד"?

אמר רבי יהודה ברבי אלעאי: הראשון לקומה והשני לגדולה, שמינהו פרעה על ביתו.

"And Moses grew up." Does it not already state that the child grew up?

Rabbi Yehudah the son of Ila'i said, "The first is for growth in height; the second is for growth in stature, for Pharaoh appointed him lord over the royal palace."

TEXT 8

The Rebbe, Rabbi Menachem Mendel Schneerson, Likutei Sichot *16, pp. 27–28*

דערהערט זיך די מעלה איןביידע ענינים . . .

סיי די שלימות עצמו, דער יחוד ודביקות מיט אלוקות, העכער פון האבן צו טאן מיט'ן זולת, "הראשון לקומה".

און אויך די שלימות אין השפעה והתנשאות אויף א זולת, "השני לגדולה שמינהו פרעה על ביתו".

(A) His personal perfection, his attachment and oneness with G-d—this was the transcendental mode. [In Rashi's words,] "The first is for growth in height."

(B) His perfect ability to share with others [in the lower world—in Rashi's words,] "the second is for growth in stature, for Pharaoh appointed him lord over the royal palace."

Moses danced in both worlds because to him they were a single continuum. The same G-d that operates in the spiritual realm is in control of the pragmatic realm.

Just as G-d's ideas and rules don't change when we shift from the higher world to the lower world, so do they not change whether the focus is on you or on me.

TEXT 9

Midrash, Eliyahu Rabah *11*

שכל ישראל ערבים זה לזה.

ולמה הן דומים? לספינה שנקרע בה בית אחד. אין אומרים נקרע בה בית אחד, אלא כל הספינה נקרעה כולה.

כך הם ישראל.

All Jews are responsible for each other.

This may be compared to a ship that was pierced in a single cabin. We do not say only one cabin is vulnerable. Rather we say the entire ship has been made vulnerable.

The Jewish people are the same.

There was a saying among elderly Chasidim, “My piece of bread is yours like it is mine.” They didn’t say, “My piece of bread is yours.” Neither did they say that “it is mine.” They said, “It is yours like it is mine.”

TEXT 10

The Rebbe, Rabbi Menachem Mendel Schneerson, Igrot Kodesh *18, Pp. 383–384*

במענה למכתבו . . בו כותב על דבר מנהגו הטוב זה משך ל"ז [37!] שנה להפריש מעשר לצדקה, ואשר כיון שבעתיד תתצמצם ההכנסה [הכספית] שלו, ואי אפשר יהיה לו להפריש המעשר לצדקה, שואל עצה איך להתנהג ובאם צריך התרה או לא וכו'.

ולפלא גדול למה לו להכנס בכל הפלפולא, בה בשעה שהמוצא הכי טוב והעצה היעוצה [היא] להמשיך במנהגו הטוב, ולתבוע מבורא עולם ומנהיגו שיתן לו היכולת לעשות האמור מתוך הרחבת הדעת בבריאות הנכונה ובשמחה ובטוב לבב . . .

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

In response to your letter . . . about your wonderful thirty-seven-year-custom to tithe from your earnings to charity: You [write that you] expect a deduction in your future earnings, in which case you will be unable to tithe. You ask how to proceed, whether you must seek an annulment [from your presumed commitment to continue to tithe].

This is most surprising. Why would you ask this question when the best possible outcome and the wisest course of action is to continue your wonderful custom and demand that G-d, the Creator of the world and the Orchestrater of its affairs, enable you to do so with peace of mind, good health, joy, and gladness of heart . . . ?

[I conclude with] a blessing for good tidings about all of the above.

TEXT 11

The Rebbe, Rabbi Menachem Mendel Schneerson, Sefer Hamaamarim Melukat *1, p. 9*

וזה תובעים מכל אחד מאתנו . . . ודוגמת הנהגת אברהם אבינו שהוא – געקומען אין אזעלכע ערטער וואס מ'האט דארטן ניט געוואוסט פון ג-טליכקייט, ניט געוואוסט פון אידישקייט און ניט געוואוסט אפילו פון אלף בית. און זייענדיק דארטן האט מען זיך אפגילייגט אן א זייט, און אל תקרא ויקרא אלא ויקריא . . .

צריך לידע אז אויב ער וויל אים זאל איינגיין דער ויקרא, מוז זיין דער ויקריא. דארפסטו זעהן אז יענער זאל ניט נאר וויסן נאר אויך אויסרופען. הגם אז ביז איצט האט יענער ניט געוואוסט פון גארניט, אבער איצט דארפסטו זעהן אז ער זאל שרייען א-ל עולם.

The conduct of Abraham our Patriarch is demanded of each of us . . . ; he came to places where G-d, Judaism, and even Hebrew proficiency were unknown. He set aside his personal preferences and, rather than calling out to G-d, he taught others to call. . . .

We must know that if we want to succeed in our relationship with G-d, we must assist others in their relationship with G-d as well. We must see to it that others not only know G-d but also call out to G-d. Although they knew nothing heretofore, we must help them declare that there is a "G-d in the world" (Genesis 21:33).

TEXT 12

Hayom Yom, 8 Av

וואס איז די פעולה פון חסידות און יראת שמים, אז עס פעלט דער עיקר - אהבת ישראל? און נאך גורם זיין חס-ושלום צער אל הזולת.

What good is *Chasidut* and piety if the main quality—love of another—is lacking?

How much more so if we, G d forbid, become the cause of another’s anguish.

There is no connection with G-d if there is no connection with everyone that G-d cares for.

TEXT 13

The Rebbe, Rabbi Menachem Mendel Schneerson, Likutei Sichot *16, p. 30*

כשם ווי בעת אז מען זעט אז עס ברענט א פייער, רחמנא ליצלן, אין א אידישער הויז, וועט דאך קיינער ניט אוועקזעצן זיך מיישב זיין, צי ער זאל עפעס טאן אויף צו ראטעווען דעם צווייטן פון פייער; אדער מאכן א חשבון: ווי קען איך און וואס דארף איך זיך מישן אין דעם צווייטנס ענינים? . . . ס'איז פשוט, אז יעדער איינער וואס זעט אזא פאסירונג וועט זיך ניט אריינלאזן אין א שקלא וטריא, צי דאס איז איסגעהאלטן לויט דער שיטה, אדער א צווייטער שיטה, נאר ער וועט באלד לויפן ראטעווען דעם צווייטן. אויב דאס איז אזוי בעת עס האנדלט זיך נאר וועגן חיי עולם הזה, איז כל שכן וקל וחומר ווען עס רעדט זיך וועגן חיי עולם הבא און חיי עולם הזה צוזאמען, אז עס האט קיין ארט ניט צו מאכן חשבונות - נאר טאן אלץ וואס מ'קען צו ראטעווען יענעם מבאר שחת.

When we see a fire burning in a Jewish home, we never sit down to consider whether to save our fellow from the flames. We would never ask, “May I, or should I, intrude into my fellow’s affairs?” . . .

No one would ever ask such questions when seeing another on fire. We would never ask whether our actions are correct according to this or that school of thought. We would rush to help.

If this is true when someone’s physical life [and livelihood] are at stake, it is much truer when someone’s spiritual . . . life is at stake. There is no justification for such questions. Rather, we must do all that we can to save another from the pit of destruction.

KEY POINTS

1. Pharaoh told Moses to worry about himself rather than be concerned about the Jewish slaves. Pharaoh also told Moses that Moses's lofty ideas were not relevant in the real world.

2. Moses rejected both arguments. Moses's entire life was devoted to the idea that there aren't two worlds, a spiritual world of G-dly ideas and a world of pragmatic reality. Rather, the G-d of the higher world controls the lower world. He has the final say in both worlds.

3. Similarly, the same G-d who wants me to provide for myself and my family wants me to provide for others, and their families neglecting either is inconsistent with G-d.

KEY POINTS

4. When we appear to have enough resources to provide for only one, we must continue to look after others and G-d, Who sustains the entire world, will grant us the resources to do both.

5. This truth applies whether the assistance that others require is material or spiritual.

JLI

JEWISH LEARNING INSTITUTE